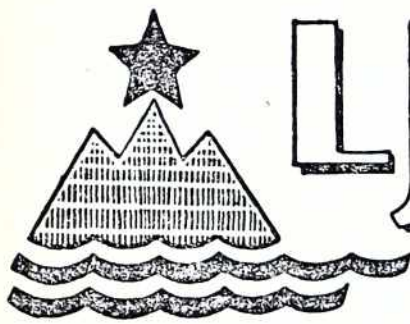

LJUDSKI Glas

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA OBMRURKE OKRAJE

Uredništvo in uprava: M. Sobota,
Okrajni komite KPS — Cek. račun:
Narodna banka Murska Sobota štev
6'1 906-030 — Naročnina: Celoletna
100 —, polletna dn 50.—, četrt-
letna dn 25 —

Štev. 41 — Leto II.

Murska Sobota, 12. oktobra 1950

Cena 2 din

Ali bodo kmetje murskosoboškega okraja pravočasno zase ali vse površine?

Da je od rane in dobro opravljene setve odvisna žetev, to dobro ve vsak prekmurški kmet. Posebno še, to velja za one predele, kjer v slabi peščenji zemlji hitro nastopi suša. V murskosoboškem okraju že dobra dva tedna kmetje pridno sejejo, v kolikor ne ovira dela deževje. Računajo, da je zasejanih že okrog 1500 ha žitaric. Oljna repica je kljub višjemu planu že tudi 100% zasejana. Nova uredba, ki omogoča kmetovalcem svobodno razpolaganje z zemljo in posevki, je sprožila mnogo iniciative, kar je bilo prejšnja leta, vsled pogostokrat togo in administrativno razbitih planov, otežkočeno.

Letošnje sušno leto in nezadovoljivi odkup žita, narekujejo pri sedanjih setvi vso pažnjo dobremu semenu in pravilni pripravi zemlje. Saj je bil letos marsikje slab pridelek žitaric, tudi vsled površino in pozno opravljene setve v lanskem jeseni. Letošnja suša je dokazala, da je v bodoče najlepše sejati domačo sorto pšenice (Beltinska 831), ki odlično prenaša sušo in daje razmeroma najboljši pridelek. Kmetje delovne zadruga v Puconcih, Tešanovcih, Sebeborcih in pa drž. posestva Rakičan, Beltinci so letos kljub suši pridelali zadostne količine priznanih žit, tako da za dobro seme ni težav. Okrajna semenska služba iz svoje zaloge (tri in pol vagona žitaric) pridno zamenjuje seme, v kolikor kmetje in zadruga same niso pridelale priznanega semena. V okraju pa še ni rešeno vprašanje cemenah onih kmetov, ki so zanj zaprosili. Na okraju namreč že dober mesec leži kup nerešenih prošelj Res je težko ugotoviti, kdo je upravičen prosilec in kdo špekulant, a teh je brez dvoma doberšen del med prosilci. Tukaj bi morali KLO izreči zadnjo besedo. Ker pa KLO ne nudi take pomoči se je OLO, pa tudi ministrstvo za kmetijstvo, postavilo na stališče, da bodo prošnje rešene tedaj, bo bo v celoti izpolnjen odkup belih žit. To enostransko stališče je nevarno, saj obstoja nevarnost, da oni prosilci, ki res nimajo semena, ne bodo mogli sejati. Kmetje izjavljajo, da bodo v prazna zemljišča posadili spomlad koruzo. To so stvari, ki bi jih morali na okraju bolj življenjsko reševati, posebno v času, ko bomo morbo za vsak kosček obdelane zemlje Seveda pa, ne gre podpirati špekulante, ki jih žal najdemo tudi med zadrugniki. Tak primer je Varga na ekonomiji v Dolencih. Ker ekonomija lanske jeseni ni ime-

la semena, ji je okraj dodelil 400 kg pšenice in rži. Kljub razmeroma dobremu pridelku pa ekonomija ni imela nikake obveznosti in je zopet ponovno zaprosila za seme, ne da bi vrnila lanský dolg 400 kg semena. Takih primerov je še več.

S papirnatim delom — ne bomo dosegli uspehov

Na okraju so letos pravočasno pristopili k sortiranju setvenega štaba, ki je imel že nekaj sestankov, na katerih so se pogovorili o setvi. Po vaseh pa še vedno ni opaziti delavnosti krajevnih setvenih komisij, ki so v 40 KLO sicer že postavljene, vendar samo na papirju. Kmetje nimajo od njih nobene koristi. Graje vredno je, da se še kmetijske zadruga vedno ne zavedajo, kaj je njihova naloga.

Tako kljub zadostnim količinam razkužilnih sredstev, ponekod še vedno sejejo kmetje nerazkuženo seme. Tudi stroji niso povsod pravilno porazdeljeni, kar je krivda tudi na okraju, kjer nimajo točnega pregleda nad stanjem strojev. Z umetnimi gnojili pa so kmetje še zadostno preskrbljeni. Samo apne-nega dušika je bilo razdeljenega 40 vagonov.

V času pred volitvami ljudskih inšpektorjev

V mesecu oktobru čaka frontne organizacije in sindikalne podružnice važna naloga. Volili bodo nove grupe ljudskih inšpektorjev. Ob drugih volitvah ljudskih inšpektorjev imajo že številni ljudski inšpektorji lepe izkušnje in so ponosni na izvršeno delo. Ljudski inšpektorji so nudili višjim organom ljudske oblasti vso pomoč, da so ti vse napake, ki so se pojavljale, lahko temeljito odpravili. Na drugi strani pa so se ljudski inšpektorji borili za odpravo napak v trgovini, magazinah, menzah itd. Prepričali so se tudi o koristnem sklicevanju zborov volivcev in zborov zadrugnikov, predvsem kadar gre za davke (odkupi, davki itd.). Takih ljudskih inšpektorjev so svojim dosedanjim delom nudili ogromno pomoč pri delu KLO z raznimi nasveti.

Bili pa so tudi taki ljudski inšpektorji, ki so pri tem zasledovali osebe, koristne in pa taki ki se za delo, ki jim ga je zaupalo ljudstvo, sploh niso brigali. Takim inšpektorjem bo težko priti pred volivce, da bodo podaljšali obračun svojega dela. Nedvomno je, da bodo volivci znali tudi obračunati z njimi. Za njih ni mesta, da

Kmetje, ne pozabite na borbo v zvišanju hektarskih pridelkov — saj je od tega odvisna prehrana delovnega ljudstva

V letošnji jesenski setvi pa opazimo še eno stvar, na kar smo zadnja leta vse preradi pozabljali — to je široka akcija za zvišanje hektarskih pridelkov. Okrajni setveni štab je že razdelil nagrade (apneni dušik) 14 borcev za višje hektarske pridelke, med katerimi so Korpič Ivan iz Čepincev, ki je na goriški zemlji pridelal 19 stotov odlične rži; potem posestniki Brezkovč Ernest iz Križevcev, Malačič Aleksander iz Prosenjakovcev, Šebek Franc iz Šalovec, Kuhar Ježe iz Moravec, Norčič Ivan iz Kupšincev itd. Vsi ti kmetje, ki so v različnih skupinah 100% izpolnjevali vse oddaje, zaslužijo kot borci za višje hektarske pridelke vse priznanje. Borba za višje hektarske pridelke pa se začne tudi v zadrugah, kjer so sprejeli sklepe o globokem oranju, gnojenju in drugih agrotehničnih delih, ki bodo dvignila sedanje pridelke. Tu je samo ključ za 100% izvršene odkupe s čemer se letos kmetje in zadrugniki v murskosoboškem okraju še ne morejo pohvaliti.

Žijo grupe ljudske inšpekcije 40 kontrolnih pregledov v trgovinah in sličnih ustanovah. Vse premalo pa je bilo kontrole v KOZ in na zadrugnih ekonomijah, čeprav je v teh precej napak in slabosti, ki bi se lahko uspešno odpravljale, če bi jih ljudska inšpekcija pravočasno odkrila. Tudi kontrola lokalnih podjetij, gostiln, KLO in sličnih ustanov bi bila zelo potrebna.

Več vzrokov je, da delo grup ljudske inšpekcije na vasi ni bilo plodno. Za organe ljudske inšpekcije so bili po večinoma izvoljeni ljudje, ki so pooblašteni z drugim dolžnostmi v množičnih organizacijah in upravnem aparatu. Po nekaterih vaseh se izvoljeni inšpektorji v delu niso znašli, manjkalo jim je znanja osnovnih zakonskih predpisov, katerih vestno izvrševanje bi bili dolžni kontrolirati. Mnogo je vplivala na delo ljudske inšpekcije nezadostna pomoč okrajnih forumov, kontrolne komisije itd. Grupe so bile večkrat prepuščene same sebi. V nekaterih krajih, kjer so ljudski inšpektorji poročali o rezultatih kontrolnih pregledov OLO pa se napake niso zadovoljivo reševale in krivci so ostali nekažnovani.

Pravilno delo — primerni uspehi

Po nekaterih vaseh so grupe ljudske inšpekcije dosegle že lepe uspehe. V Negovi so v grupi ljudske inšpekcije same članice AFŽ, ki jih vodi tov. Potočnik Amalija. Grupa je v KZ in na zbirališču mleka izvršila več pregledov in ugotovila napake, ki pa jih žal čestokrat ni javila okrajnim forumom. Zato so ostali krivci nekažnovani. Grupa ni dobila potrebne pomoči od okrajnega odbora OF, zato ni svojega dela redno vršila. V Žepovcih so organi ljudske inšpekcije odkrili večje število napak in slabosti v trgovskih ustanovah, največ pa v mlinu KLO. Pri upravniku mline Zunc Francu so ugotovili več grobih napak, ki ne bi smele ostati nekažnovane. Vendar pa proti krivcu ni bilo ničesar ukrenjeno, čeprav je grupa ljudske inšpekcije ugotovljene nepravilnosti pravočasno javila pristojnim organom.

V Drvanju je grupa ljudske inšpekcije izvršila sedem kontrolnih pregledov na ekonomiji. Ta grupa pa se je preveč mudila pri dobrih stvarih, opuščala pa je kontrolo tam, kjer bi bila bolj potrebna. Kljub temu spadajo drvanjski inšpektorji med najboljše v okraju. Precej delavnosti so pokazale še grupe ljudske inšpekcije v Vidmu ob Ščavnici in na Tratah.

V okraju so imeli tudi nekaj primerov zapostavljanja organov ljudske inšpekcije. Tako je v Tratah upravnik mline prepovedal izvoljenemu inšpektorju tov. Krajer Ivanu, da bi vršil svojo dolžnost in mu (Nadaljevanje na 3. strani.)

V bodoče se bo moralo posvečati več pažnje ljudski inšpekciji!

V radgonskem okraju so lani izvolili 72 grup ljudske inšpekcije na podeželju. Od tako močno razporedene inšpektorske mreže bi pa bilo pričakovati več, kot je dejansko stotila. Po nepopolnih podatkih be-

Murskosoboški Okrajni kulturno-prosvetni FESTIVAL

je dokaz politične zavesti Prekmurja

Festivali so postali v soboškem okraju že tradicija, saj jih ljudstvo skoraj vsako leto prireja. S tem seveda ni rečeno, da so ti festivali dosegli tudi zaželjeno kvaliteto. Vsekakor pa ima okraj vse pogoje za takšne prireditve. Murskosoboški okraj ima prvič tradicijo prirejanj festivalov, saj ima v tem tudi bogate organizacijske izkušnje. Letos pa ima soboški okraj še mnogo kvalitetnih kulturno-umetniških kolektivov, čijih množičnost in delo sta pogoj za takšne prireditve.

Po osvoboditvi so imeli festivali v Murski Soboti takšne oblike, ki bi naj ljudstvu pokazale nov način gospodarnosti, graditve naše domovine. Letos pa bo prirejen kulturno-prosvetni festival, ki bo pokazal, kako se prekmursko ljudstvo uveljavlja v prosvetnem delu in s tem pomaga ustvarjati pogoje za materialno izgradnjo socializma v soboškem okraju.

Kako bodo nastopala društva iz murskosoboškega okraja

Podoben festival se je vršil že leta 1947, ki ga je organiziral okrajni odbor Ljudske prosvete. Poznejši festivali so bili nekako bolj omejeni na središče okraja Murske Sobote in zato niso prinesli celotnega pregleda in delu po vsem okraju. Da se izognemo napakam iz prejšnjih let, je OOLP letos mobiliziral vsa društva v okraju, ki bodo sodelovala na festivalu. Ob tej priliki bodo odkrite tudi spominske plošče padlim žrtvam v našem okraju v času NOB. Da bi na prireditvah v Murski Soboti bila dosežena zahtevana kvaliteta, bo okrajni odbor LP organiziral več prireditev po vaseh.

15. oktobra bosta kulturno-umetniški prireditvi v Čepincih in v Gor. Lendavi, ker imata obe vasi ugodne pogoje za take prireditve. Dograjene imata namreč zadružne domove. Je pa še nekaj. Čepinci so n. pr. dosežali izpolnjevali vse svoje obveznosti

do skupnosti, njihovo politično udeleževanje je bilo na višku, razen tega so kmetje iz Čepincev pokazali veliko zanimanje za kulturne prireditve. V svoji vasi so organizirali tudi izobraževalni tečaj, ki ga je obiskalo nad 50 tečajnikov. Prav tako je v Gornji Lendavi, le da je Gornja Lendava politično slabša od Čepincev. Ima pa še veliko ugodnejše pogoje za dvig kulturno-prosvetnega dela. V mali vasi Čepinci bo sodelovalo na prireditvi, 15. okt., kar sedem društev. Nastopila bo dramska skupina iz Križevca, ki bo v soboto zvečer uprizorila Molierovega »Skopuha«. V nedeljo popoldne bodo nastopila društva iz Petrovca Andrijanec in Dolenc s svojimi pevskeimi zbori, društva iz Domanjševca in Martjanec pa s svojimi folklornimi skupinami. V Čepincih bo gostovalo tudi SKUD »Stefan Kovač« s pevskim zborom in orkestrom. Nastopil bo tudi odlični harmonikar iz Martjanec. V Gor. Lendavi bodo nastopila društva iz Kramarovec, Kuzme, Serdice, Gor. Lendave in zvečer SKUD iz Murske Sobotice. Te prireditve bodo določile končno umetniški program v Murski Soboti.

Veseli do dela v posameznih društvih se vidi iz dopisa, ki ga je okrajni odbor LP dobil iz Dolenc, v katerem društvo želi nastop svojega pevskega zbora v Čepincih. Tako želja je dokaz, da so v okraju dani zelo ugodni pogoji za nadaljnji razvoj kulturno-umetniškega in tudi izobraževalnega dela. Podoben slučaj je z društvom v Kuzmi, katerega je sicer povabil OOLP, ni ga pa povabilo domače društvo v Gornji Lendavi, ker je bilo prepričano, da je dovolj, če je društvo v Kuzmi povabil okrajni odbor Ljudske prosvete.

Nastop društev na dan festivala v Murski Soboti bo zelo pester

Vsako društvo bo prikazalo svoje posebnosti. Tako bo društvo iz Križevca prikazalo organizacijo izobraže-

valnega tečaja, društvo »Mura« iz Bakovec pa uspeh tečaja. Tu so namreč dosegli v tečaju najlepše uspehe. Društvo iz Melincev bo na festivalu prikazalo razvoj svoje dramske skupine, ki je v letošnji sezoni imela 17 prireditev. Društvo bo nastopilo v kostumih igre »Miklove Zale«. Politicne in gospodarske uspehe v svoji vasi bo pokazalo društvo iz Prosenjakovec, a Gornja Lendava, ki je kvalitetno najboljše društvo na terenu, bo prikazala vse panoge umetniškega dela v društvu in pogoje, ob katerih je društvo vzraslo: to je borba za dograditev zadružnega doma. Društvo »Oton Župančič« iz Bodonec bo prikazalo delo v svoji najbolj aktivni sekciji, to je domača obrt. Društvo iz Cankove, ki je pokazalo lepe uspehe pri delu v svoji knjižnici, bo z grafikonom prikazalo delo za dvig števila knjig v knjižnici in dvig števila bralcev. Izredno iznajdljivi so se pokazali članj društva »Miško Kranjec« v Rakičanu. To mladinsko društvo bo prikazalo delo strnjene skupine na kmetijski šoli, na gospodarskem in kulturnem polju. Zanimiv bo nastop društva »Cvetko Stefan« iz Murske Sobotice. Nastopili bodo s svojjo trikotar udarno mladinsko brigado in s svojo dramsko sekcijo, ki se bo predstavila v kostumih za igro »Dedek Mraz«. Če bo lepo vreme, bo društvo nastopilo tudi s svojo plesno skupino, ki bo med povorko izvajala ritmične vaje. SKUD »Stefan Kovač« iz Murske Sobotice, bo izdelalo za povorko grafikon dela svojega pevskega zbora, lutkovna sekcija pa bo na vozu uprizorila majhno prireditev. Likovna sekcija bo v mestnih izložbah izlozila svoje izdelke. Nastopil bo tudi orkester društva. Tišinski pionirski zbor, ki bo nastopil v umetniškem delu programa, bo v povorki nastopil v barvah državne zastave. Madžarsko društvo iz Domanjševca bo nastopilo skupaj z madžarskim društvom iz Hodoša. Njihova folklorna skupina bo tudi sode-

lovala na dan festivala. Martjansko društvo se bo postavilo s svojo folklorno skupino, društvo »Ivan Cankar« iz Beltincev pa s svojimi sekcijami. Prav tako bodo sodelovala še društva iz Tešanovec, Dolenc, Zenačelj, Fokovec, Izakovec, Kroga, Serdice, Puconec, a društvo iz Kramarovec, čigar člani so v glavnem zadružniki, bo nastopilo s svojo folklorno skupino.

Razen omenjenih kolektivov bodo sodelovali tudi gasilci, ki so zelo delavni v vaških društvih. Poseben oddelek bo tvoril nastop Ljudske tehnike, ki je tesno povezana z Ljudsko prosveto.

Na dan festivala bo v Murski Soboti otvoritev novih prostorov okrajne knjižnice, ki je dobila tudi čitalnico. Ker je izvršni odbor Ljudske prosvete Slovenije pokazal veliko zanimanje za delo in razvoj ljudsko-prosvetnega dela v soboškem okraju, je sklenil OOLP soboškega okraja, da na dan festivala izroči IO LPS okusno izdelano darilo. Prav tako bo izročeno darilo predstavniku Ministrstva za znanost in kulturo in predstavniku Ministrstva za prosveto.

Udeležba ljudstva na festivalu bo dokaz velike politične zavesti našega okraja, a venci, ki jih bodo delegatje KLO položili padlim herojem pred spominskimi ploščami, bo dokaz, da ljudstvo spoštuje velike žrtve, ki jih je zahtevala narodnoosvobodilna vojna. Obenem pa bo to priznanje naši Partiji, pod čije vodstvom se je borba vršila in pod čije vodstvo dosegamo danes uspehe v gospodarskem, političnem in kulturnem življenju.

Ali ste že poravnali naročnino za 'Ljudski glas'?

Kaj je v cvenski zadruzi narobe?

Vas Cven in njeni prebivalci so znani širom domovine, kot odlični rejci kasaških konj. Cvenske kasaške dirke že preko sto let privabljajo ljubitelje tega športa. Med cvenskimi kmetovalci je tudi lepo število kmetijskih in vinogradniških strokovnjakov. Ljudj iz tega kraja so obiskovali kmetijske šole in pridobljeno znanje uspešno prenašali na plodna cvenska tla.

Lani so se tudi na Cvenu odločili in ustanovili kmečko delovno zadruzo. Ustanovitev zadruge so sprožili najnaprednejši kmetovalci, tako da se je vanjo včlanilo 155 zadružnikov.

Toda, čeprav imajo cvenski zadružniki vse pogoje za razvoj svoje zadruge, vendar ta nikakor ne napreduje. Imajo sicer rodovitno zemljo, možnost za pospeševanje živinoreje, umno gospodarjenje, manjka jim pa nečesa — zadružne zavesti.

Velik del krivde neuspehov leži na množičnih organizacijah

Njihova naloga je pri zadružnikih urjevati zavest, da so oni kot gospodarji zadružne zemlje odgovorni za uspehe in neuspehe v

zadruzi. Tega pa žal na Cvenu dolej ni bilo. Vse delo med zadružniki je bilo prepuščeno upravnemu odboru, odnosno predsedniku zadruge. On sam pa brez trdnega sodelovanja celotnega upravnega odbora ne more doseči nobenih uspehov. Predsednik bi moral z lastnim zgledom seveda bodriti ostale zadružnike, da uravnajo svoje delo po zadružnih pravilih. Toda, dokler bo imel Puconja sam na ohišnici tri svinje in štiri prašičke, ne bo mogel doseči pri zadružnikih, da bi zmanjšali stalež živine na ohišnicah. To vprašanje pa je na Cvenu najbolj pereče, saj so zadružniki lansko leto imeli na ohišnicah do 15 svinj in več glav goveje živine. Klali so po tri in več svinj in tudi predsednik Puconja je bil med njimi.

V upravnem odboru bodo morali zadružniki odpraviti medsebojno sovraštvo

Nekaterim odbornikom je razvoj zadruge postranska stvar. Zato prepuščajo vse delo predsedniku, kar čestokrat škoduje zadruzi. Zadnje čase se med zadružniki mnogo govori o točenju zadružnega vina. Pred-

sednik je prodajal lanskj vinski pridelek po 40 in 100 din za liter. Dobili so ga lahko zadružniki in nezadružniki. Ključne od zadružne kleti je imel on sam. O količinah izdanega vina ni vodil pravilne evidence, prav tako ne o denarju za prodano vino. Zadružniki se tudi pritožujejo čez Slaviča Stanka, Puconja Ivana in sopajdašev, ki so po cele noči popivali v zadružni kleti. Puconja sicer trdi, da so vino točili po 100 dinarjev, vendar to opravičilo ne zadostuje. Letošnje poletje pa so zadružniki ob največji vročini delali na polju. Čestokrat so si zaželeli kakšen kozarec vina, vendar ga niso mogli dobiti. V bodoče bo treba z vinom pametno gospodariti, da ga bodo dobili predvsem zadružniki, ki delajo na polju.

Kako more biti v upravnem odboru Sever, ki med zadružniki govori, da je privatni način gospodarjenja boljši od zadružnega, človek, ki je pri drugem ljudskem posojilu govoril o »pritisku«, ki ga baje izvajala ljudska oblast.

Kakšen je odnos pri ostalih zadružnikih?

Najprej o bivših bajtarjih in malih kmetih, ki so se z iskrenimi na-

meni vključili v zadružništvo. Ti ljudje tvorijo v cvenski zadruzi zdravo jedro delovnih in marljivih zadružnikov. Izpostavljeni pa so stalnim napadom »večjih« zadružnikov. Prišlo je že tako daleč, da je zadružnica Puconja Milena grozila Robinovi in Drvaričevi družini, da jih bo pustila poklati. Zakaj? Zato, ker pridno skrbijo za zadružne svinje. Hrano za svinje nabirajo seveda na zadružnih njivah in tako tudi na »Puconjevih«. To pa Puconjevem ne gre v račun.

Če govoriš z zadružniki Nemcem Severjem in njim podobnim, samo godrnjajo, kako jim v zadruzi ni mogoče živeti. Vso krivdo za neuspeh zvrčajo na upravni odbor, češ da je nedelaven in je zavozel gospodarstvo. Koliko pa so oni pripomogli, da bi se stanje v zadruzi izboljšalo? Čeprav bi bila to njihova dolžnost, oni niso ničesar ukrenili in rajši godrnjajo. Govorijo o slabem življenju, čeprav imajo na lani ohišnice večje število živine v hlevih. Kako pa je pri Robinovih, Drvaričevih in še pri nekaterih zadružnikih, ki imajo le po 30 atov ohišnice in jih vedno dobiš pri zadružnem delu.

Veliko se pritožuje Roškar Andrej. Trdi, da je zadruza zavozila

Na zboru volivcev so se pogovorili o bodočih nalogah

Koncem septembra so se na Bolehnečici zbrali volivci, da kritično pregledajo krajevni plan oddaje poljskih pridelkov v bodočem letu. Na ta zbor so prišli skorajda vsi kmetje iz Berkovec in Žihlave, dočim je bilo malo volivcev iz samih Bolehnečic.

Prišla je vrsta tudi na volivca Kolaric Jakoba iz Berkovec. Ko je vedel, da je kot posestnik druge skupine v prihodnjem letu dolžan oddati 958 kg žita, je Kolaric pomislil in dejal, da se mu odmera ne zdi pravilna. Zakaj? Zato, ker ima 3,34 ha obdelovalne zemlje in ima oddati 48 kg več, kot Stuhec Anton, ki ima 4,49 ha obdelovalnih površin. V sobi je završalo. Tudi volivci so se strinjali, da ima Kolaric prav. Sklenili so, da se zniža predpis pri Kolaricu na 372 kg, Stuhcu pa se naj toliko zviša. Stuhcu ni imel ničesar proti, uvidel je, da imajo njegovi sosede prav. Tako je bilo tudi pri drugih volivcev. Vsi skupaj so odločili, koliko bo kdo izmed njih oddal državi.

S skupnimi predlogi so dosegli krajevno kvoto

Na zboru volivcev so ugotovili, da je mogoče krajevni plan doseči. Pri nekaterih pridelkih so krajevno kvoto celo presegli. Pri masti so določeno količino stoddostno dosegli.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Je grozil celo z odpustom iz službe. Tudi v Benediktu so pri zadnjem razdeljevanju blaga naleteli organi ljudske inspekcije na nerazumevanje pri nekaterih odbornikih KLO, ki so bili mnenja, da ljudska inspekcija ni potrebna pri delitvah predmetov garantirane preskrbe.

Te dni so se pričele volitve novih grup in organov ljudske kontrole. V Apačah so volivci izvolili v grupo ljudske inspekcije vse one inspektorje, ki so bili dosedaj delavni, one, ki pa so svoje dolžnosti zanemarjali, so zamenjali z novimi vestnimi frontovci.

Saj tudi ni čudno, če imajo take zadružnike, kot je on. Letos je kosil zadržno travo za živino na ohišnicah. Podiral je zadržna drevesa v Prekmurju in še marsikaj. Podatki kažejo, da je za vse zadruge odtujene predmete, sprejel 100.000 dinarjev. Ali pa če imajo v svoji sredi za »zadržnico« Kovačič Antonijo, ki si je prisvojila 3 hl zadržnega vina, ki ga je skrila v svoji kleti.

Še nekaj o neuspehih zadrug

Napredek zadruge se vsekakor meri po izpolnjevanju obveznosti napram delovnemu ljudstvu. A se more Cvenska zadruge s tem pohvaliti? Brez dvoma, da ne. Samo pogledjmo, koliko je letos oddala državi. Pri mesu je sicer presegla plan za 9 odstotkov, vendar pa na škodo zadržne živinoreje. Vodstvo zadruge namreč smatra, da je treba čimveč živine prodati, ker baje nimajo dovolj hlevov, da bi jo lahko zadržili. Zelo slabo zadruge izpolnjuje plan oddaje žita, pa tudi mleka, ki ga je oddala komaj 64% predvidenih količin.

Zakaj je tako?

Letos so v zadruzi dosegli slab povprečni hektarski pridelek. Na

žitaric bodo oddali 400 kg več, mesa 50 kg, mleka 200 litrov itd. Tudi plan oddaje prašičev so sklenili preseči za šest komadov. Računali so pri tem na morebitne nesreče, ki bi se lahko dogodile kateremu izmed njih. Krajevni plan zaradi tega ne sme trpeti. Zato so predvideni plan toliko povečali, da ga bo drugo leto lažje izpolniti.

Kdo zavira delo ljudske oblasti?

Volivci v Bolehnečicah imajo v svojih vrstah tudi nekaj takih ljudi, ki kaj radi za hrbotom godrnjajo proti oddajam, dočim na zborih volivcev molčijo. Ružman Franc, kmet V. skupine, ni na zboru volivcev nič dejal, da bi bila letošnja odmera za oddajo koruze zanj nepravilna. Dva dni kasneje pa je prišel na KLO in se tam pridružil, da ne more oddati 492 kg koruze.

Tudi Zamuda Franc in Slana Franc iz Bolehnečic na zborih volivcev rada molčita. Hrabra pa sta po zborih, ko med volivci godrnjata zoper oddaje krompirja, čeprav sta ga imela posajenega 30 arov, predpis pa jima nalaga oddajo samo 600 kg.

Ali daje zgled Salaj Anton, kmetovalec iz II. skupine? Kot član OLO v Ljutomeru ni hotel sprejeti odločbe o letošnji oddaji krompirja, čeprav ga bo moral oddati 380 kg. Ko je prišel odbornik KLO na njegovo stanovanje, mu je Salaj zabrusil, da odločbe ne potrebuje, ker bo prišel sam po njo, kadar jo bo potreboval. Salaj tudi prav nič ne sodeluje s KLO, ali na zborih volivcev, čeprav je to njegova dolžnost, ker je član OLO.

Mrkonja Stefan iz V. skupine je prav tako zaviral odločbo KLO o oddaji krompirja in nahrulil odbornika KLO, da ne odda ničesar, četudi pride po krompir sam javni tožilec.

Zbor volivcev je najvišji krajevni organ — čigar sklepi so za KLO obvezni!

KLO Negovi še danes ne razlikujejo zborov volivcev od množičnih

sestankov Fronte. Tako se je zgodilo, da so 1. septembra sklicali sestanek predstavnikov KLO, OF in drugih množičnih organizacij, sedaj pa trdijo, da je bil to zbor volivcev, na katerem je bila samo 15% udeležba. Na tem množičnem sestanku so razpravljali o krajevn. planu oddaj poljskih pridelkov v gospodarskem letu 1950-51. Razbili so plan, ki so ga sprejeli od OLO, na posamezne kmetovalce, niso pa se potrudili, da bi sklicali zbor volivcev, na katerem bi kmetje razpravljali o planih in o tem, koliko bo lahko vsak posameznik drugo leto oddal državi.

Tako razbite plane na posamezna gospodarstva smatrajo sedaj za neveljavne, čeprav pri sprejemanju plana niso sodelovale široke ljudske množice. Trditve članov KLO, da ljudje nočejo priti na zbor volivcev, ker se baje njihove pritožbe proti oddajam ne upoštevajo.

V pisarni sprejete plane je KLO dostavil OLO, odkoder jih je sprejel potrjene nazaj. Čeprav velika ve-

Kako je v živinoreji in v vino-gradnji?

Dobro so v Cvenski zadruzi prijeli za delo v svinjereji. Združili so za-

ŠE NEKAJ

ZANIMIVIH DROBTINIC

RADGONA. — Gradbeno podjetje v Radgoni se je v prvem polletju planskega leta borilo z vsemogočimi težavami. Pomanjkanje materiala in delovne sile se je najbolj občutilo v delu in naporih kolektiva, tako, da je ta šele v mesecu avgustu izpolnil polletni načrt. Čeprav imajo v podjetju manj delavcev kot določa dinamični plan delovne sile, so do 30. septembra uresničili letni plan kapitalnih gradenj s 73%. V tem kolektivu je prav lepo število zglednih delavcev, kot so: tesar Kovačič Alojz, delavec Kosar Franc ter zidarja Kovačič Franc in Misija Alojz.

RADGONA. — V 37 osnovnih organizacijah RK je 2565 članov tekmovalo v prirejanju zdravstvenih predavanj in tečajev prve pomoči. Zdravstveni aktivisti so obiskali vseh 11 postaj prve pomoči v okraju in seznanjali prebivalstvo o pomenu RK. Tako so imeli v Tratah, Cerkvenjaku in v Vidmu ob Ščavnici tečaje za prvo pomoč, katerih pa se je udeležilo 38 članov RKS. V 39 podmladkih

sestankov Fronte, tako se je zgodilo, da so 1. septembra sklicali sestanek predstavnikov KLO, OF in drugih množičnih organizacij, sedaj pa trdijo, da je bil to zbor volivcev, na katerem je bila samo 15% udeležba. Na tem množičnem sestanku so razpravljali o krajevn. planu oddaj poljskih pridelkov v gospodarskem letu 1950-51. Razbili so plan, ki so ga sprejeli od OLO, na posamezne kmetovalce, niso pa se potrudili, da bi sklicali zbor volivcev, na katerem bi kmetje razpravljali o planih in o tem, koliko bo lahko vsak posameznik drugo leto oddal državi.

Tako razbite plane na posamezna gospodarstva smatrajo sedaj za neveljavne, čeprav pri sprejemanju plana niso sodelovale široke ljudske množice. Trditve članov KLO, da ljudje nočejo priti na zbor volivcev, ker se baje njihove pritožbe proti oddajam ne upoštevajo.

V pisarni sprejete plane je KLO dostavil OLO, odkoder jih je sprejel potrjene nazaj. Čeprav velika ve-

RK so bila v središču okraja še izvedena zdravstvena predavanja. Doselej so najboljše organizacije RKS v Velki, Drvanji in pri Benediktu.

Ljutomer. — V času od 29. septembra do 7. oktobra t. l. so se vršili po vseh KOZ ljutomerskega okraja zadržni zbori. Zadržniki, ki so se svojih zborov polnoštevilno udeležili — so razpravljali o oddajah poljskih pridelkov v gospodarskem letu 1950-51, o poteku setve, obravnavali pa tudi vse nepravilnosti in slabosti ki so doslej zavirale razvoj njihovih zadrug.

Ljutomer: 1. oktobra je AFŽ na Cvenuri pri Ljutomeru z uspehom uprizorila Ostrovskega petdejanke: »Nevhita«. Igralci, ki so že večkrat nastopili, so svoje vloge dobro obvladali in jih podali brez včijih težav. Predstavi je prisostvovalo 200 gledalcev, ki so bili s predstavo zadovoljni. Čisti dobiček so cvenske žene namenile za gradnjo DID-a, ki ga nameravajo graditi v prihodnjih mesecih.

čina kmetovalcev ni sodelovala pri razbijanju planov, se KLO ni potrudil, da bi vsaj kmetje pravočasno obvestil o višini posameznih pridelkov, ki jih bodo morali drugo leto oddati. Izgovarjajo se, da še od okraja niso sprejeli odkupnih listov. Kmetje so že pričeli sejati in ne morejo čakati, kdaj jim bo KLO poslal obvestila. Tako nastaja vprašanje, kako si bodo kmetje sami planirali setev, če pravočasno ne bodo dobili odkupnih listov.

Ves dosednji postopek KLO v Negovi je mogoče smatrati za malomaren odnos do odkupnih dolžnosti. Razumljivo je, da je tako razbijanje planov povzročilo pri volivcih mnogo neveselosti in kritike.

Sploh je že skrajni čas, da v Negovi nehajo smatrati zbor volivcev in množični sestanek za eno in isto. Na množičnem sestanku Fronte lahko frontovci predlagajo svoje sklepe in predloge, ki bi jih naj KLO pri svojem delu upšteval.

zadruge. Poleg tega so zadružniki za vložene vinograde zahtevali še najemnino. S tem so hoteli prikrajšati zadruge skoraj za pol milijona.

Malo pride na trudodan...

Tako pravijo zadružniki, če jih povprašajo o njihovem življenju v zadruzi. Res je, da so letos za svoje delo zelo malo prejeli. Posebno so prikrajšani bivši bajtarji in mali kmetovalci, ki so v delo vložili mnogo truda.

Dokler bodo Cvenski zadružniki tpeji v svojih vrstah ljudi, ki bi se radi na račun poštenega dela pridnih zadružnikov okoriščali, ne bo in ne more biti boljše. Zato zavisi izboljšanje življenja v zadruzi tudi od pravičnega nagrajevanja dela. Zadružniki bodo morali spet misliti na skupinsko delo, ki so ga zadnje čase skorajda opustili, na pravilno ocenjevanje vložnega dela, predvsem pa bodo morali sebi utrditi zavest, da so kot zadružniki gospodarji svoje zemlje. Šele, ko bodo v tem uspehi — bodo imeli od zadružnega dela enako korist vsi zadružniki — zadruge pa se bo končno otrsela začetnih težav in se pričela razvijati v vzorno socialistično gospodarstvo.

Po svetu

Vojna v Koreji. Južnokorejske in ameriške armade so že skoro na celi črti dosegle demarkacijsko linijo, ki loči po drugi svetovni vojni Južno Korejo od Severne Koreje. Na več mestih so pa mejo že prekoračile. Južnokorejske čete sedaj na teh mestih naglo napredujejo proti severu in so zavzele že več večjih in važnih mest. Severnokorejske čete nudijo le slaboten odpor. Medtem poročujejo v Organizaciji Združenih Narodov, kaj bo po popolni zmagi OZN treba storiti, da se v Koreji vpostavi red in mir. Večina je mnenja, da bodo čete OZN, največ ameriških, morale ostati tako dolgo v Koreji, da se bodo pod vodstvom OZN izvršile svobodne volitve v korejski parlament. Nato bi se pa umaknile vse tuje vojne formacije. Sovjetska Zveza se s to rešitvijo ne strinja popolnoma in je predlagala drug način rešitve korejskega vprašanja. Bližnji dnevi bodo pokazali, kako se bo zaključila korejska vojna, ki je prinesla ljudstvu ogromno trpljenja ter napravila velikansko škodo.

RAZGLAS

Obveščamo vse kmete, da so na vsak prvi ponedeljek v mesecu ponovno uvedeni živinski, konjski in svinjski sejmi. Poleg tega ostanejo še v veljavi sejmi na »Bertalanovo« 24. avgusta, »Terezijo« 15. oktobra in na »Miklavžovo« 6. decembra.

Iz pisarne MLO Murska Sobota

V Murski Soboti je pričel poslovati odvetnik dr. Milan Šijanec. Pisarna se nahaja v Ulici 17. oktobra.

MESTNI KINO V MURSKI SOBOTI predvaja od 13. do 15. oktobra nemški film »KORONA« in od 17. do 19. oktobra holandski film »DAJ NAM DANES«.

PREKLIC. Razveljavljam veljavnost potrdila delavske knjižice, izdal OLO Murska Sobota, na ime Rezar Stefan, Bakovci 151.

Lojze Trsteniak

Na Tratah izginiajo mejniki

(Nadaljevanje)

Nekega večera je Mancika dalje časa kot navadno posedela na klopi pod orehom. Domači so odšli že zdavnaj spat, starejša trata pa sta odšla k dekletom. Večer je bil topel, po nebu so se podili razcefrani oblaki Mancika je že dodobra spoznala življenje v zadruzi. Vsak dan je doživela nekaj novega, kar jo je priklenilo. Tako se je živela v nove razmere, da ji bo težko slovo, težje morda, kakor takrat, ko se je odpravljala prvič v svet.

Zazdela se ji je, da je nekdo rahlo odprl vrata na dvorišču. Res, nekdo se je bližal hiši z lahnimi koraki. »Le kdo bi to bil?« je pomislila. Bil je brigadir Sukič, ki je prišel povedat, da se bo jutri vozilo snopje v skladišča. Mancika ga je povabila pod oreh. Rada je videla visokega, od sonca ožganega brigadirja, ki je prišel nekje z Goriškega. Sukič je večkrat prišel k Balaževičevim, nekaj zaradi fantov, zadnje čase pa bolj zaradi dekleta. Nekaj časa sta molče obsedala na klopi, nakar je Mancika pretrgala molk in vprašala: »Kako pa je z mladinsko organiza-

cijo na vasi?« To je bilo bolno vprašanje, na katerega je Sukič, ki je bil sekretar aktiva, težko odgovoril. »Že dva meseca nismo imeli sestanka,« je priznal. Nekaj časa je premišljeval, nato pa nadaljeval:

»Dokler ni bilo zadruge v vasi, so imeli v Stefanovcih najmočnejši aktiv v okraju. Ko pa je prišlo do ustanovitve zadruge, se je mahoma mladina razdelila na dva dela. »Mi ne bomo hodili k združnici na sestanke,« so izjavljali privatniki. Združniki pa se spet niso pustili privatnikom, ki so predstavljali manjšino. Razdor, ki so ga podpirali tudi starši mladincev, je prišel celo tako daleč, da je hotela vsaka skupina postaviti svojo mladinsko organizacijo. Če bi prišlo do tega, bi delili tudi knjižnico in instrumente na dva dela. Vendar se je OLO letos temu odločno uprl, kar je bilo edino pravilno. S fanti bi že šlo, dekleta privatnikov pa so v veliki meri nasledila svojimi stricem in tetami, ki so opisali združbo kot otrovsko ustanovo, ki bo privedla mladino na vrsti v večni ogenj.«

Mancika je napeto premišljevala

KMETIJSKI SVETOVALEC

Za boljši pridelek — že sedaj vso pažajo sadovnjakom

Kaj je namen čiščenja sadnega drevja in sadovnjakov?

(Nadaljevanje in konec)

V zanemarjenih sadovnjakih vidimo več napol in celo popolnoma posušenih dreves, ki nam eploh ne rodijo in nam ne dajejo nobene koristi. Nasprotno nam taka drevesa skazujejo sadovnjake in poleg tega dajejo gnezdo raznim škodljivcem. To je središče, iz katerih se širi propadanje. Taka drevesa bomo iz sadovnjaka odstranili in jih tekom zime v celoti pokurili. Drevesa, ki nam še lahko rodijo, bomo temeljito očistili z odstranitvijo suhih vej, razredčili drevesno krono, kjer je pregosta, saj ena veja suši drugo. Takšna drevesa nam nikoli ne bodo dala kakovostnega pridelka, pač pa dobimo od njih samo drobkane, okužene in brezbarvne plodove. Tista debela, ki so s starim lišajem porasčena, bomo postrgali, ker ravno v razpokah, pokritih z lišajem, se nahajajo razni škodljivci. Vse te odpadke moramo od-

straniti iz sadovnjakov in jih sežgati. Nato bomo po očiščenih sadovnjakih prav lahko izvedli uspešno zimsko škropljenje. Če pa zimskega škropljenja ne izvršimo, ne pričakujemo čudežev, ko se bo uporabilo brez koristi po nepotrebnem mnogo več škropiva.

Zatiranje raznih škodljivcev in omejitev ameriškega kaparja je potrebno začeti takoj, ker bo pozneje prepozno in v škodo nam vsem v prvi vrsti pa samim sadjarjem. Zadeva je tako važna in pomembna, da bi nas zelo veselilo, če se bi oglasilo čim več sadjarjev k temu vprašanju. Pričami smo, da imamo mnogo sadjarjev, ki bi znali iz svojih praktičnih izkušenj mnogo dobrega in pametnega povedati. Taki sadjarji stoje brezbržno v ozadju in molče, češ da bodo svoje drevje že očuvali. Ne bodo ga, ker samo s skupno in vsestransko borbo bomo kos tem nalogam.

Vsem okrajnim, rajonskim in krajevnim ljudskim odborom ter kmet. združenjem

Jesenska setev mora biti najvažnejša kampanja, ki jo v tem času vodimo na našem podeželju.

Doslej smo v jesenski setvi zelo zaostali, zato moramo podzvati takoj vse potrebne ukrepe, da bo setev končana vsaj do 25. oktobra. Posebej je treba posvečati mnogo pozornosti čiščenju in razkuževanju semen. Morebitne potrebe po semenih rešujte v merilu okrajev in krajev samih. Takoj naj se izvede povsod globoko oranje, kjer to dovoljujejo prirodni pogoji. Mobilizirati je treba vse obstoječe stroje in vprežno živino glede na določbe obstoječe uredbe o obvezni obdelavi vseh ornih površin.

Povsod je treba takoj organizirati košnjo, kjer ta še ni izvršena. Tudi košnjo je smatrati kot kampanjo, ki mora biti v celoti sprovedena najkasneje do konca meseca, kjer to narekujejo vremenske prilike.

Organizirati je treba takoj množično gradnjo, oziroma pripravo silosnih prostorov. Te je možno povsod napraviti, izkoriščajoč pri tem obstoječi material in prostore. To kampanjo je treba sprovesti vzporedno s košnjo in pripravo silosne krme. Za siliranje je uporabna vsaka krma, ki jo imamo v jeseni na razpolago. Silose je dolžno glede na sprovajanje Odredbe zvezne vlade in Uredbe o obvezni vzreji živine, pripraviti vsako kmečko gospodarstvo in za-

ter dejala: »Ni bilo prav, da ste vrgli puško v koruzo. Treba je bilo nadaljevati borbo. Ščasoma bi ponovno pritegnili mladino. Se ni prepozno,« je dejala Mancika ter se obrnila k fantu: »Za jutri zvečer skliči masovni sestanek mladine. Počuj, da bomo razpravljali o igri, ki jo bomo igrali naslednji mesec.« Predlog ni bil slab, saj mladina je imela za kulturne prireditve največ razumevanja. Ko sta določila dnevni red, se je brigadir Sukič poslovil. Mancika pa je še vedno ostala na klopi in premišljevala, kako bi mladino v vasi zopet zbirala v celoto.

★

Naslednji večer je že dobro uro pred napovedanim sestankom odšla v knjižnico, kjer je bil za osmo uro napovedan sestanek. Opazovala je knjižnico, ki se je zadnje mesece močno pomnožila s knjigami.

Mladina v Stefanovcih je pridno posegala po knjigah, posebno v zimskih mesecih. Stari ljudje pa se niso kdo ve kaj zanimali za knjige. Včasih je celo kdo nejevoljno zagodrnjal nad otrokom, če je preveč vneto gledal v knjige. »Vrag te naj vzame s temi legistrami,« ali pa »Česat idi raje, kakor pa da buliš v te knjige. Saj ne boš plibanuš.«

Nadaljevanje prihodnje

druga v obsegu, ki odgovarja planu vzreje živine.

Povsod je potrebno živino pasti, kjer in koder je to možno. Organizirati je treba v vseh sektorjih lastništva kontrolo sprovajanja te naloge, ki je v zvezi s štednjo krme ena najvažnejših.

Pri navedenih kampanjah setve, košnje, ureditve silosov ter paše naj pomagajo in sodelujejo vse množične organizacije.

KLO so dolžni skupno s kmečkimi združenji in množičnimi organizacijami široko objasnjevati; nujnost sprovedbe navedenih kampanj.

Za izvedbo vseh gornjih nalog so neposredno odgovorni krajevni ljudski odbori.

Neizvrševalce nalog je potrebno po obstoječih uredbah najstrožje kaznovati.

Ministrstvo za kmetijstvo LRS.

FIZKULTURA

TD Rakičan je okrajni prvak

TD RAKIČAN : TD LEDAVA
2:1 (2:0)

Preteklo soboto sta se na igrišču SD Sobote v M. Soboti pomerila v odločilni tekmi za prvo mesto TD Rakičan in Ledava II. iz Črnelavca. Po zanimivi igri je zmagalo nepričakovano moštvo Rakičana in s tem osvojilo prvo mesto.

Začetek igre je pripadal moštvu Rakičana, ki je takoj v začetku nevarno ogrožalo nasprotnikova vrata. V 9. minuti igre je prišel Rakičan v vodstvo. Kazenski strel, katerega je izvedel Deskovič, se je končal z uspehom. Nekaj minut za tem je Rakičan po krivdi obrambe dosegel drugi gol. Moštvo Ledave je v tem delu igre igralo podrejeno vlogo in jim nikakor ni uspelo povezati svojih vrst. Šele proti koncu tega polčasa je uspelo moštvu Ledave zaigrati boljše, tako da je postal enakovreden nasprotnik.

Drugi del igre je pripadal moštvu Ledave. Zaigrali so mnogo boljše kot v prvem polčasu. Dobri obrambi Rakičana se je zahvaliti, da moštvo Ledave ni v tem polčasu doseglo več golov in izšlo kot zmagovalec. V 16. minuti igre je Ledava znižala rezultat. Napadalna vrsta se je trudila, da bi vsaj izenačila, kar jim pa ni uspelo, deloma zaradi pomanjkanja dobrih strelcev in pa dobre obrambne igre Rakičana.

PREKLIC. Razveljavljam izqubljeno delavsko knjižico št. 1493437, izdal OLO Murska Sobota na ime Casar Alojz, Mlajtnjci 23.

NABIRALCI GOB IN ZDRAVILNIH ZELIŠČ, POZOR!

Višek sezone užitnega gobana ali jurčka nam nudi edinstveno priliko za nabavo zelo iskanega, koristnega in lepega blaga. Za ves izkupiček suhih jurčkov dobimo v zamenjavo pod znanim geslom »mesto — vaša« raznovrstno tekstilno blago in druge uvožene industrijske predmete kot na primer vžigalnice s kamenčki, glavničke, ženske nožičke, prvovrstne trde pile, jedilni pribor itd.

Ista zamenjava velja tudi za sledeča zdravilna zelišča: listi pekoče koprove, planinski peščen ali šinje, vsa rastlina brez korenin preobide gomolji, rumeni regrat, korenina bodča neža ali kompava korenina, volčja češnja, korenina in gozdni koren, korenina.

Suhe gobe in zdravilna zelišča odajajte najbližjim kmetijskim združenjem in odkupnim postajam.